

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-148-04

Druk nr 3260
Warszawa, 13 września 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o rekompensacie przysługującej
w związku z odstąpieniem w roku 2002
od waloryzacji dodatku kombatanckie-
go.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Polityki Społecznej.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji dodatku kombatanckiego

Art. 1. Ustawa określa sposób ustalania wysokości i wypłaty rekompensaty w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji dodatku kombatanckiego, o którym mowa w art. 15 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „ustawą”.

Art. 2. 1. Rekompensata jest wypłacana osobie, która w okresie od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 31 stycznia 2005 r. ma prawo do wypłaty co najmniej jednego z następujących świadczeń:

- 1) dodatku kombatanckiego, o którym mowa w art. 15 ustawy;
- 2) świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, o którym mowa w art. 20¹ ustawy;
- 3) dodatku kompensacyjnego, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2 ustawy.

2. Rekompensata jest wypłacana z urzędu lub na wniosek. Z urzędu wypłaca się rekompensatę osobom mającym prawo do wypłaty świadczenia, o którym mowa w ust. 1, w dniu 31 stycznia 2005 r.

Art. 3. 1. Rekompensata przysługuje w wysokości:

- 1) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,68 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwał osobie dodatek kombatancki lub świadczenie w wysokości dodatku kombatanckie-

go, w okresie od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 28 lutego 2003 r.;

- 2) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,71 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwał osobie dodatek kombatancki lub świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego, w okresie od dnia 1 marca 2003 r. do dnia 29 lutego 2004 r.;
- 3) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,72 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwał osobie dodatek kombatancki lub świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego, w okresie od dnia 1 marca 2004 r. do dnia 31 stycznia 2005 r.;
- 4) kwoty odpowiadającej iloczynowi niedopłaty wynoszącej 0,11 zł i liczby miesięcy, w których przysługiwał osobie dodatek kompensacyjny, w okresie od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 stycznia 2005 r.

2. Ustalając wysokość rekompensaty uwzględnia się odsetki ustawowe, określone przepisami prawa cywilnego, liczone dla każdej comiesięcznej lub cokwartalnej wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 2, od dnia następującego po dniu, w którym dokonano wypłaty, do dnia w którym nastąpi wypłata rekompensaty.

Art. 4. 1. Wysokość rekompensaty ustalają i wypłacają:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz inne organy rentowe, które po dniu 31 stycznia 2005 r. wypłacają świadczenia, o których mowa w art. 2;
- 2) właściwe jednostki organizacyjne wypłacające uposażenia osobom otrzymującym uposażenie w stanie spoczynku albo uposażenie rodzinne.

2. Wypłata rekompensaty następuje ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji tych organów, w terminie wypłaty świadczenia emerytalnego lub rento-

wego, uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego za miesiąc luty 2005 r.

Art. 5. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353²⁾), z wyjątkiem art. 136 i art. 138-144.

Art. 6. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87, z późn. zm.³⁾) w art. 23c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w ustawie, jest książka inwalidy wojennego (wojskowego) wystawiona przez organ rentowy.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.12 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1, jest legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez organ rentowy.”;

2) w art.15:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kombatantom i innym osobom uprawnionym, pobierającym emeryturę lub rentę albo uposażenie w stanie spoczynku bądź uposażenie rodzinne, przysługuje dodatek, zwany dalej „dodatkiem kombatancim”, w wysokości 144,25 zł miesięcznie.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kwota dodatku, o którym mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent – od miesiąca, w którym jest przeprowadzona waloryzacja.”.

Art. 8. Uchyła się ustawę z dnia 20 lipca 2001 r. o świadczeniu dla cywilnych ofiar wojny (Dz. U. Nr 89, poz. 974, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2005 r. oraz art. 8, który wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2004 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 181, poz. 1515 oraz z 2003 r. Nr 72, poz. 658.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264 i Nr 144, poz. 1530.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 181, poz. 1515, z 2003 r. Nr 56, poz. 498 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 121, poz. 1264.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1786 oraz z 2003 r. Nr 228, poz. 2263.

UZASADNIENIE

Cel ustawy

W dniu 9 marca 2004 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok, w którym uznał, że art. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługujących osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR (Dz. U. Nr 154, poz. 1788) jest niezgodny z art. 19 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Tym samym za naruszające konstytucyjny obowiązek specjalnej opieki państwa nad weteranami walk o niepodległość zostało uznane niepodwyższenie w 2002 r. dodatku kombatanckiego o wskaźnik waloryzacji emerytur i rent. Niepodwyższenie dodatku kombatanckiego rzutowało również na zniżenie wysokości innego świadczenia należnego kombatantom oraz wdowom (wdowcom) po nich, czyli dodatku kompensacyjnego, wprowadzonego w styczniu 2003 r. Zgodnie z art. 20 ust. 2 pkt 2 ustawy stanowi on 15% dodatku kombatanckiego. Podwyższeniu nie uległo również tzw. „świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego” należne ok. 1000 osobowej grupie kombatantów, o których mowa w art. 20¹ ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, z późn. zm.).

Zakres regulacji

Projektowana ustawa przyznaje rekompensatę w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji dodatku kombatanckiego. W ustawie określono zakres podmiotowy osób uprawnionych do rekompensaty oraz sposób ustalania jej wysokości i wypłaty.

Ponadto ustawa zobowiązuje organy wypłacające dodatek kombatancki do jego wypłacania od dnia 1 lutego 2005 r. w nowej wysokości, obliczonej w wyniku uwzględnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Konsekwencją tego będzie automatyczne podwyższenie wypłacanych kwot świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego i dodatku kompensacyjnego.

Rekompensatę stanowi suma kwot comiesięcznych niedopłat – wraz z ustawowymi odsetkami. Wysokość każdomiesięcznej niedopłaty obliczono jako różnicę między kwotą rzeczywiście wypłacanych osobom uprawnionym świadczeń a kwotą, jaka byłaby wypłacona, gdyby w 2002 r. dodatek kombatancki podwyższono.

Obrazują to poniższe tabele:

Dodatek Kombatancki i świadczenie w jego wysokości

DATA WALORYZACJI	1.06.2002.	1.03.2003.	1.03.2004
Wskaźnik waloryzacji	100,5 %	103,7 %	101,8 %
Dodatek kombatancki w wysokości, w której powinien być wypłacany	136,64	141,70	144,25
Dodatek kombatancki w wysokości rzeczywiście wypłacanej	135,96	140,99	143,53
Różnica (niedopłata)	0,68	0,71	0,72
Maksymalna liczba miesięcy wypłacania	9	12	11
Liczba uprawnionych wg danych ZUS za grudzień 2003 r.	312.709	312.709	312.709

Dodatek Kompensacyjny (15% dodatku kombatanckiego)

DATA WALORYZACJI	1.01.2003	1.03.2003	1.03.2004
Dodatek kompensacyjny w wysokości, w której powinien być wypłacany	20,50	21,26	21,64
Dodatek kompensacyjny w wysokości rzeczywiście wypłacanej	20,39	21,15	21,53
Różnica (niedopłata)	0,11	0,11	0,11
Maksymalna liczba miesięcy wypłacania	2	12	11
Liczba uprawnionych wg danych ZUS za grudzień 2003 r.	611.966	611.966	611.966

Wysokość rekompensaty ustala się dla każdej osoby indywidualnie, w zależności od liczby miesięcy, przez które w okresie od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 31 stycznia 2005 r. dana osoba posiadała prawo do pobierania stosownych świadczeń.

Osoby, których prawo – w wyniku przyznania uprawnień kombatanckich przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – do pobierania świadczeń powstało w okresie między dniem 1 czerwca 2002 r. a dniem 31 stycznia 2005 r. otrzymają niższą rekompensatę od osób, które posiadały uprawnienia kombatanckie przez cały ten okres.

Ustawowe odsetki będą należały się za okres od terminu wymagalności każdomiesięcznej niedopłaty (za który przyjęto pierwszy dzień miesiąca, w którym następowała wypłata świadczenia w „zaniżonej” wysokości) do dnia 31 stycznia 2005 r.

Wyliczenia i wypłaty należności będą dokonywać organy zobowiązane w świetle ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, z późn. zm.) do wypłaty dodatku kombatanckiego, świadczenia w jego wysokości i dodatku kompensacyjnego – w terminie wypłaty tych świadczeń za miesiąc luty 2005 r.

Ustawa wprowadza również zmianę do art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach i niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu

powojennego, polegającą na kwotowym określeniu wysokości dodatku kombatanckiego (144,25 zł od dnia 1 lutego 2005 r.). Zmiana ta jest wyrazem aktualnej praktyki ustalania kwotowej wysokości świadczeń z zakresu ubezpieczenia społecznego, tak aby uniknąć określania wysokości świadczenia jako pochodnej innych wielkości.

Zmiany brzmienia art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach i niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz art. 23c ust.1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, realizują zasadną uwagę Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Ustawa przewiduje również uchylenie ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o świadczeniu dla cywilnych ofiar wojny.

Ustawa o świadczeniu dla cywilnych ofiar wojny od momentu jej uchwalenia budziła wiele kontrowersji, zarówno z uwagi na trudną do precyzyjnego oszacowania liczbę potencjalnych świadczeniobiorców, jak i na szereg mankamentów w rozwiązaniach formalnych i merytorycznych. Dotyczy to przede wszystkim definicji pojęcia „cywilnej ofiary wojny” oraz sposobu ustalania związku przyczynowego zdarzenia sprzed kilkudziesięciu lat z obecnym stanem zdrowia potencjalnego beneficjenta. Wyżej wskazane wątpliwości były między innymi przyczyną dwukrotnej nowelizacji ustawy, ostatnia z nich z grudnia 2003 r. odkładała termin obowiązywania jej przepisów na dzień 1 stycznia 2005 r.

Pierwotnie w „Planie prac legislacyjnych i analitycznych Rady Ministrów na rok 2004” wnioskowana była nowelizacja ustawy o świadczeniu dla cywilnych ofiar wojny, jednak wstępne prace nad nowelizacją dowiodły, że materia regulowana powyższą ustawą jest – z uwagi na zakres i wagę wskazanych wyżej zastrzeżeń – niemożliwa do nowelizowania.

Należy również zwrócić uwagę na inny aspekt konsekwencji, jakie może przynieść wejście w życie ustawy o świadczeniu dla cywilnych ofiar wojny. Otóż, biorąc pod uwagę, że skutkami działań wojennych w latach 1939-1945 zostali dotknięci wszyscy obywatele żyjący w tym okresie, zapewne z roszczeniami o przyznanie szczególnych uprawnień wystąpiłyby te osoby, które na skutek działań wojennych:

- utraciły najbliższych,

- utraciły dorobek życiowy,
- jako dzieci, z uwagi na utratę rodziców, same musiały starać się o zabezpieczenie środków utrzymania,
- zostały wysiedlone,
- uczestniczyły w akcjach pacyfikacyjnych,
- zostały okaleczone itp.

Wejście w życie ustawy i wypłata świadczenia może spowodować falę – trudno nawet przyjąć, że nieuzasadnionych – roszczeń innych grup osób pokrzywdzonych, które dotychczas nie uzyskały zadośćuczynienia za doznane krzywdy.

Zatem trudne do ostatecznego oszacowania skutki finansowe wejścia w życie ustawy dla budżetu państwa i w związku z tym ryzyko wzrostu kosztów jej realizacji w połączeniu z – i tak niełatwą – sytuacją obecnego i przyszłego budżetu, są powodem propozycji jej uchylenia. Specjalna opieka państwa i wyraz szacunku wobec osób cywilnych, których udziałem były cierpienia pokolenia wojennego nie powinny przekroczyć nakazu urzeczywistnienia zasady sprawiedliwości społecznej, a nade wszystko troski o właściwe wydatkowanie zasobów publicznych.

Proponuje się wejście w życie ustawy w terminie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, z tym że dwa przepisy art. 7 pkt 2 wchodziłby z dniem 1 lutego 2005 r., a art. 8 z dniem 31 grudnia 2004 r.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Ustawa dotyczy osób, które posiadają uprawnienia z tytułu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, z późn. zm.). Każdy uprawniony do dodatku kombatanckiego (lub świadczenia w jego wysokości) przez cały okres od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 31 stycznia 2005 r. otrzyma należność w wysokości 26,65 zł (22,56 kwota niedopłaty, 4,09 zł odsetki). Osoba uprawniona przez cały ten okres do dodatku kompensacyjnego otrzyma należność w wysokości 3,14 zł (2,75 zł kwota niedopłaty, 0,39 zł odsetki). Osoby uprawnione do obu tych świadczeń otrzymają kwotę będącą sumą należności.

2. Wpływ regulacji na:

a) sektor finansów publicznych

Koszty wprowadzenia ustawy wyniosą:

- z tytułu wypłaty należności za pobierany w zaniżonej wysokości dodatek kombatancki i świadczenie w jego wysokości – ok. 8 334 tys. zł,
- z tytułu wypłaty należności za pobierany w zaniżonej wysokości dodatek kompensacyjny ok. 1 922 tys. zł,
- comiesięczne (ponoszone od 1 lutego 2005 r.) koszty wypłat dodatku kombatanckiego i dodatku kompensacyjnego w nowej wysokości – ok. 286 tys. zł (przewidywany termin wejścia ustawy w życie – 1 luty 2005 r.),

b) rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie wywiera wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został poddany konsultacjom z partnerami społecznymi i związkami zawodowymi. Rada ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, skupiająca przedstawicieli organizacji kombatanckich, nie zgłosiła uwag do projektu. Nieuwzględnione zostały uwagi zgłoszone przez niektórych przedstawicieli związków zawodowych.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- 1334 /04/DPE/ap

Warszawa, dnia 27.08. 2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o rekompensacie przysługującej w związku z odstąpieniem w roku 2002 od waloryzacji dodatku kombatanckiego, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-148-04) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

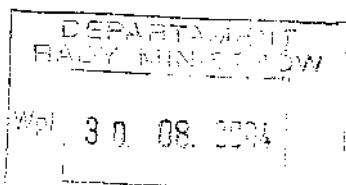
Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Cezary Miżejewski

Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Polityki Społecznej

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

.....dn. 2004-08-27